

Protestáns Esték. Felolvasások a vallás, nevelés, történelem és társadalom köréből. Szerkesztik a magyarhoni ág. hitv. ev. keresztyén egyház egyetemes theologiai akadémiájának tanárai. I. sorozat: 1897. Bőjt. Orosháza és Pozsony. 1897. Kis 8-adrétben 181. lap. Ára egy korona. A tiszta jövedelem a pozsonyi Evang. Theologusok Otthonáé.

A pozsonyi lutheránus papnövelde derék tanárai is megvalósították a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság ama tervét, hogy a vallás és az egyház iránti érdeklődés fokozása végett népszerű felolvasásokat és előadásokat tartsunk a vallás, nevelés és a társadalom köréből. A Társaság fővárosi tagjai tettek evvel legelőször kísérletet a székes-fővárosban. Majd a kolozsvári theol. fakultás buzgó tanárai karolták föl a termékeny eszmét. S habár a budapest-pozsonyi és a kolozsvári felolvasások modora között van némi különbség, nevezetesen Kolozsvár inkább a hit építésére dolgozik, míg azok inkább az ismeretek népszerűsítésén, a tudás bővítésén fáradoznak; de az eredmények azt mutatják, hogy mindkét úton czélt lehet érni. Úgy látszik, hogy a kísérlet itt is, ott is bevált. A közönség megkedvelte és nagy érdeklődéssel látogatta ezeket a felolvasó estéket s bizonyára más helyeken is beválnának a «Protestáns Esték».

A pozsonyi «Protestáns Esték» ez évi első cyclusa, a bőjti sorozat, külön könyvben is megjelent a fenti cím alatt. Tartalmaz hét felolvasást, melyeket a pozsonyi theol. tanárok, más kiváló erők közreműködésével, az idei bőjt folyamán a pozsonyi theologiai otthon dísztermében tartottak. A felolvasások címei ezek: A nőkérdés a keresztyén egyházban. *Dr. Masznyik Endre* theol. akadémiai igazgató tanár. — Az én meséskönyvem (Aforizmak a gyermeknevelés köréből) *Gaal Mózesné*. — A régi Egyptom vallása. *Stromp László* theol. akadémiai tanár. — A kuruczvilág költő asszonya. *Kovács Sándor* theol. akadémiai tanár. — Képek az angol egyházi életből. *Balogh Elemér* ev. ref. lelkész. — Nőideálok. *Hörk József* theol. tanár. — A hit bibliai képekben. *Raffay Sándor* theologiai tanár.

Mint a felsorolt tartalomjegyzék mutatja, a felolvasások, a tárgyak elég változatosak. Hasonlót mondhatunk a kidolgozásról is. A hét szerző hétféle tárgyról hétféle írói egyéniségnek a tükre. Mindenkinek vannak számos előnyei, vonzó sajátságai s aránylag csekély hibái. Masznyik elismert jeles író, s ezt mostani felolvasásának irályi szépségei is igazolják. Stromp tudós, philosophus temperamentum, a mi egy kissé nehézkessé és elvonttá teszi felolvasását s talán a tárgyát is kevésbé érdekes eszmekörből vette. Kovács Sándor erős historiai érzéssel és korhű festéssel állítja elénk Petrőczy Katának, a kuruczvilág költő asszonyának érdekes alakját. Balogh Elemér könnyed tárczaszerű csevegés alakjában, de vonzó közvetlenséggel

fest néhány megkapó képet az angol egyházi életből. Hörk rapsodikus modorban, néhány jellemző, de jobbára külsőlegesen vonással nőideálokat mutat be Deborah, Mária Magdaléna, Priscilla, Monica, Bóra Katalin, Mária Dorottya személyében. Tanulságos, termékenyítő és szépen írt felolvasás a Raffay Sándoré, ki a hit különböző neveit és fokozatait találó bibliai alakokban érdekesen szemlélteti.

Szóval a «Protestáns Esték» megszerzésre és olvasásra érdemes felolvasások gyűjteménye. Ismeretet közöl, tudást bővít és bizonyos tekintetben a hitet is termékenyíti. A dicséretes vállalkozást ajánljuk a többi protestáns központoknak, nevezetesen Debreczennek, Sopronnak, Pápának, Eperjesnek is pártoló figyelmébe. Jó eszköz, alkalmas mód ez arra, hogy művelt köreinkben a vallás és egyház szeretetét fokozzuk, az összetartozás érzetét növeljük s közöttük az egyháztársadalmi és irodalmi törekvéseknek propagandát csináljunk. A gyakorlati kivitel sem olyan nehéz, mint sokan képzelik. Csak néhány buzgó és önzetlen ember kell hozzá, kik nem sajnálják a munkát és a fáradságot; helyiség, közönség minden nagyobbacska protestáns helyen található. Azt pedig nem szükséges hosszasan bizonyítani, hogy most, mikor a vallásos érdeklődés kissé lendülni kezd, mily áldásos, sőt mily szükséges a lelkeket a keresztyén eszmékben tájékozni, a tudásban gyarapítani, a hitben erősíteni. Nekünk protestánsoknak soha sem szabad megfeledkeznünk arról, hogy egyházunk a *hit egyháza*, mely akkor és csak akkor éli virágkorát, ha és a mikor a lelkekben erős és öntudatos a keresztyén hit.

S—S.

Erkölcsei kérdések. Írta Bodnár Zsigmond, egyetemi magántanár. Budapest, 1897, Singer és Wolfner könyvkereskedése. Nagy 8-ad rétből 206 lap, ára 1 frt 50 kr.

Bodnár Zsigmond ismét könyvet írt, melyben «szellemi haladásunk törvényét», az ideális, realis és ideális-realis eszmeerők egymást felváltó hármasságát újból tovább magyaráztatja, még pedig az erkölcsi világnak szemünk előtt lefolyó tüneményeiben. Könyve szellemét leghívebben az az előszó tükrözi vissza, melyet az «Erkölcsei kérdések» elé írt.

Az emberiség, mondja Bodnár, mindenfelé az erkölcs és vallás kérdéseivel foglalkozik. A világ minden tájékán erkölcsi kérdéseket vetnek föl és kárhoztatják a realis idők léhaságát, érzékiségét, elvtelen és önző gondolkozását. Lejárta magát a szabadelvűség, határpontra jutott az individualismus, megvetésben kezd részesülni az érzéki és féktelen asszony, a családi élet szentélyéből kilépett nő, a zsebeinek élő politikus és képviselő. Lenézzük az anyagiság szolgálait, a bankok, részvénytársaságok, pénzvállalatok politikus